

Konsten att höra hjärtslag

Jan-Philipp Sendker

Konsten
att höra
hjärtslag

Jan-Philipp Sendker

Översättning Lena Torndahl

FORUM

Dikten i [kapitel 21](#) av T. S. Eliot ur Fyra kvartetter,
översättning Thomas Warburton, Bonniers 1948

Till Anna, Florentine och Jonathan
Och till minne av Vivian Wong (1969–2000)

Första delen

Det första som slog mig var den gamle mannens blick. Ögonen var djupt liggande och det verkade som om han inte kunde slita blicken från mig. Visserligen stirrade alla på tehuset rätt ogenerat på mig, men han var fräckast. Som om jag vore någon sorts exotisk varelse som han aldrig tidigare hade stött på.

Jag försökte ignorera honom och såg mig omkring i tehuset, ett enkelt träskjul med några bord och stolar som stod direkt på det torra, dammiga jordgolvet. Vid bortre väggen fanns en glasdisk med bakelser och riskakor som var täckta av flugor. Bredvid disken stod en sotig kastrull med kokande tevattnen på en gasbrännare. I ett hörn fanns orangefärgade läskflaskor staplade i trälådor. Jag hade aldrig sett maken till uselt kyffe. Det var stekhett. Svetten rann nedför tinningen och halsen. Jeansens klubbade mot huden. Jag satt där och försökte ta mig samman och orientera mig. Plötsligt reste sig den gamle mannen och gick fram till mig.

”Jag ber tusen gånger om ursäkt för att jag omgående tar kontakt”, sa han och satte sig vid mitt bord. ”Jag är medveten om att det är oartigt, särskilt med tanke på att vi inte känner varandra – du känner i alla fall inte mig, inte ens flyktigt. Mitt namn är U Ba och jag har redan hört en hel del om dig, men jag medger att det inte på något vis ursäktar mitt framfusiga beteende. Förmodligen tycker du att det känns obehagligt att bli tilltalad av en främmande man på ett tehus i en främmande stad i ett främmande land. Jag förstår mycket väl din situation men jag vill så gärna – eller ska jag gå rakt på sak och säga att jag måste – fråga dig om något. Jag har väntat så länge på att få möjlighet till detta att jag inte bara kan sitta här och betrakta dig under tystnad när du nu äntligen är här.

Jag har noga räknat väntat i fyra år och jag har ägnat många eftermiddagar åt att vanka av och an där ute på den dammiga landsvägen där bussarna stannar och släpper av de fåtaliga turister som råkar förirra sig till vår stad. Vid de sällsynta tillfällena då ett plan från huvudstaden landade här på vår lilla flygplats åkte jag ibland dit när jag hade möjlighet och stod där och väntade förgäves på dig.

Du tog då god tid på dig.

Det var inte menat som en förebråelse, nu ska du inte missförstå mig. Men jag är gammal och jag vet inte hur många år jag har kvar. Invånarna här i landet åldras snabbt och dör unga. Jag har inte lång kvar och jag måste hinna med att berätta en historia, en som är avsedd för dig.

Du ler. Du tror väl att jag har förlorat förståndet, att jag är lite konstig eller åtminstone ganska excentrisk? Det har du all rätt att tycka. Men jag ber dig, avvisa mig inte! Låt dig inte vilseledas av mitt yttre.

Din blick säger mig att du håller på att tappa tålamodet med mig. Ha overseende, är du snäll. Du har inte någon som väntar på dig, eller hur? Du kom hit på egen hand, precis som jag trodde. Offra några minuter på mig. Sitt kvar här ett tag hos mig, Julia.

Blev du förvånad? Dina vackra bruna ögon blir allt större och för första gången ser du rakt på mig. Du blev säkert alldeles omtumlad. Du frågar förstås dig själv hur i hela världen jag kan veta vad du

heter trots att vi aldrig har setts tidigare och det är första gången som du är på besök här i landet. Du undrar om jag har sett en adresslapp med ditt namn någonstans, på din jacka eller på din lilla ryggsäck. Svaret är nej. Jag vet vad du heter och när du är född, både datum och klockslag. Jag vet all om lilla Jule som älskade när hennes far berättade sagor för henne. Jag kan till och med säga vad älsklingssagan hette, nämligen 'Berättelsen om prinsen, prinsessan och krokodilen'.

Julia Win. Född den tjugooåttonde augusti 1968 i New York. Amerikansk mamma och burmesisk pappa. Ditt efternamn är en del av berättelsen, det har varit en del av mitt liv sedan jag kom till världen. Under de senaste fyra åren har det inte gått en dag utan att jag har tänkt på dig. Jag ska berätta allt i sinom tid, men låt mig först ställa en fråga: Tror du på kärleken?

Du skrattar. Så vacker du är! Jag menar allvar. Tror du på kärleken, Julia?

Jag syftar naturligtvis inte på sådana där anfall av passion som får oss att säga och göra en massa som vi sedan ångrar, som förleder oss att tro att vi inte kan leva utan en viss person, som får oss att darra av ängslan vid blotta tanken på att vi kanske kommer att förlora den personen – en känsla som stället för att berika utarmar oss eftersom vi längtar efter att äga det vi inte kan få och hålla fast vid det som vi inte klarar av.

Nej, jag talar om en kärlek som får den blinde att bli seende, en kärlek som är starkare än fruktan. Jag talar om en kärlek som ger livet mening, som trotsar naturlagarna om nedgång och fall, en kärlek som får oss att blomstra, en kärlek som inte vet av några begränsningar. Jag talar om andens seger över egennytta och död.

Du skakar på huvudet. Du tror inte på sådant. Du begriper inte vad jag pratar om. Det förvånar mig inte. Vänta bara! Du kommer att förstå vad jag menar när jag väl har berättat den historia som jag för din skull har bevarat i mitt hjärta under de senaste fyra åren. Det enda jag behöver är en smula tålmod från din sida. Timmen är sen och du är säkert trött efter den långa resan. Om du vill kan vi sitta i morgon vid samma tid vid det här bordet i tehuset. Här träffade jag förresten din far. Faktum är att han satt där du nu sitter och han berättade och jag satt precis här och kände mig häpen, misstrogen (du ska erkännas), ja, rentav förvirrad. Jag hade aldrig hört någon berätta på det viset. Kan ord få vingar? Kan de fladdra som fjärilar i luften? Kan de tjusa oss, kan de föra oss till en annan värld? Kan de öppna dörren till själens hemliga skrymslen? Jag vet inte om enbart ord kan åstadkomma allt detta, Julia, men den dagen hade din far en stämma som man nog bara får lyssna till en gång i livet.

Trots att han talade med låg röst rördes varenda människa här i tehuset till tårar vid blotta ljudet. Meningarna formades snart till en berättelse om ett liv i all dess styrka och härlighet. Det som jag fick höra den dagen gjorde mig lika stark i tron som din far.

'Jag är inte religiös och kärleken är den enda kraft som jag uppriktigt tror på, U Ba.' Så föll din far till ro. "Det är ord."

U Ba reste sig. Han lyfte händerna i brösthöjd, förde samman handflatorna, bugade och lämnade tehuset med snabba, lätta steg.

Jag följde honom med blicken tills han försvann i folkvimlet på gatan.

"Nej!" ville jag ropa efter honom. Om jag trodde på kärleken? Vilken fråga! Som om kärleken var en religion som man kunde vara anhängare av och tro på eller ej. Nej, fruktan är den starkaste kraft som finns. Det finns ingen seger över döden. Nej.

Jag satt hopsjunken på den låga stolen och tyckte att jag fortfarande kunde höra hans röst. Den var lugn och melodiös, och påminde en smula om pappas.

Sitt kvar här ett tag hos mig, Julia, Julia, Julia ...

Tror du på kärleken, kärleken ...

Din fars ord, din fars ...

Huvudet värkte och jag kände mig alldeles slut. Det kändes som om jag hade vaknat ur en otäck mardröm. Flugor surrade runt mig och satte sig i håret, på pannan och på händerna. Jag orkade inte vifta undan dem. Framför mig stod ett fat med tre torra kakor. Bordsytan var täckt av ett lager klubbbrunt socker.

Jag tog en klunk te. Det var kallt och händerna skakade. Varför hade jag lyssnat så länge på den där främmande gamle mannen? Jag kunde ha bett U Ba att vara tyst. Jag kunde ha gått därifrån. Men någonting hade hållit mig kvar. Just som jag hade tänkt resa mig och gå hade han sagt ”Julia, Julia Win”. Aldrig hade jag kunnat föreställa mig att jag skulle bli så upprörd över att höra någon säga mitt fullständiga namn. Hur kunde han veta det? Kände han verkligen pappa? När hade U Ba sett honom senast? Kunde det vara så att han visste om pappa fortfarande var i livet? Visste han var pappa gömd sig?

Kapitel 2

Kyparen ville inte ha mina pengar.

”U Bas vänner är våra gäster”, sa han och bugade.

Trots det tog jag fram en kyatsedel ur byxfickan. Den var trasig och smutsig. Med äcklad min stac jag in sedeln under tallriken. Kyparen dukade av men låtsades inte se pengarna. Jag pekade på sedeln. Han log.

Var summan för liten? Var sedeln alltför smutsig? Jag lade en större och renare sedel på bordet. Han bugade, log åter och lät även den sedeln ligga kvar orörd.

Utomhus hade det blivit ännu varmare än förut. Hettan paralyserade mig. Jag ställde mig utanför tehuset men kunde inte förmå mig till att ta ett enda steg. Solen brände mot huden och det bländande ljuset sved i ögonen. Jag satte på mig en basebollkeps och drog ner skärmen över ögonen.

Trots att det var fullt av folk på gatan var det märkligt tyst. Knappt några motorfordon syntes till. Människorna cyklade eller gick till fots. Tre hästdragna kärror och en oxkärra stod parkerade vid en gatukorsning. De fåtaliga bilar som for förbi var rostiga och buckliga gamla japanska pickuper, fullproppade med säckar och flätade korgar och unga män på flaket som höll sig fast för glatta livet.

Gatan var kantad av affärer i låga träskjul med tak av korrugerad plåt där försäljarna sålde allt möjligt, från ris, jordnötter, mjöl och schampo till Coca-Cola och öl. Det fanns inte någon given ordning, inte vad jag kunde se i alla fall.

Vart och vartannat skjul verkade bestå av tehus där ägarna satt hopkrupna på små träpallar utanför sina etablissemang. De hade virat röda och gröna handdukar runt huvudet. I stället för byxor hade männen på sig något som såg ut som omlottkjolar.

Framför mig stod ett par kvinnor som hade smetat gul färg på pannan, näsan och kinderna. De rök långa mörkgröna cigariller. Alla var slanka utan att verka taniga och de rörde sig med den lätthet och elegans som jag alltid hade beundrat hos pappa.

Och som de stirrade på mig! De såg mig rakt i ögonen och log. Jag förstod mig inte på dessa leenden. Tänk, så hotfullt ett litet leende kan verka!

Andra nickade och hälsade på mig. Vad nu, kände de mig? Hade allesammans, precis som U Ba, väntat på att jag skulle komma hit? Jag försökte låta bli att se på dem. Jag gick så fort som möjligt huvudgatan fram och såg rakt framåt med fjärrskådande blick.

Jag längtade hem till New York, jag saknade trafiken och allt larm och buller. Jag saknade de slutna ansiktena hos fotgängarna som inte ägnade varandra något intresse. Jag längtade hem där jag visste hur jag skulle uppföra mig och bete mig.

Hundra meter längre bort låg ett vägskal. Jag hade glömt var mitt hotell var beläget. Allt jag såg var enorma buskage med bougainvillea, de var till och med högre än de skjul som doldes under den

ypiga grönskan. Vart jag än vände blicken såg allting främmande och olycksbådande ut: de förbrända ängarna, de dammiga trottoarerna och groparna i marken som var stora som basketbollar.

”Miss Win, miss Win”, ropade någon.

Jag vågade knappt vända mig om, men kastade en blick över axeln. Där stod en ung man som påminde mig om piccolon på hotellet. Eller bäraren på flygplatsen i Rangoon. Eller taxichauffören. Eller kanske kyparen på tehuset.

”Letar ni efter något, miss Win? Kan jag hjälpa till?”

”Nej tack”, sa jag först, eftersom jag inte ville bli beroende av den här främmande människan.

”Jo ... mitt hotell”, sa jag, för jag längtade så efter ett gömställe, om så bara det hotellrum som jag hade bokat in mig på i morse.

”Gå uppför backen här och sedan till höger. Det tar bara fem minuter dit”, sa han.

”Tack.”

”Hoppas att ni trivs här i vår stad. Välkommen till Kalaw”, sa han och stod leende kvar medan jag vände på klacken och gick tillbaka samma väg som jag kommit.

När jag kom tillbaka till hotellet gick jag tyst och snabbt förbi den leende portieren, klev uppför den stora trätrappan till andra våningen, gick in på mitt rum och sjönk ner på sängkanten.

Resan från New York till Rangoon hade tagit drygt tre dygn. Därefter hade jag tillbringat en hel natt och en halv dag i en skraltig buss, fullproppad med människor som luktade illa och var klädda i smutsiga kjolar, trådslitna t-tröjor och medfarna plastsandaler. De hade med sig kycklingar och skrikande griskultingar på denna tjugofyrtimmarsfärd på vägar som föga påminde om gator utan snarare liknade torra flodbäddar. Så mycket besvär bara för att ta sig från huvudstaden till denna avlägsna lilla bergsby!

Jag måste ha sovit ett tag. Solen försvann och det blev kväll. Skymningen sänkte sig över rummet. Resväskan låg öppen på den andra sängen. Jag såg mig omkring, blicken vandrade av och an som om jag måste påminna mig själv om var jag befann mig. En gammal träfläkt hängde i taket högt ovanför mig. Rummet var stort och den spartanska möbleringen gav det en klosterlik prägel. Vid dörren fanns ett enkelt skåp, vid fönstret stod ett bord och en stol och mellan sängarna ett litet nattduksbord. De släta, vitkalkade väggarna pryddes varken av tavlor eller speglar. Plankorna i det gamla trägolvet var lena efter många års nötning. Den enda lyxen var ett litet kylskåp av koreanskt märke. Det fungerade inte. En sval kvällsbris svepte in genom de öppna fönstren.

Så här i skymningen och på några timmars avstånd tyckte jag att mötet med U Ba kändes ännu mer absurt och besynnerligt än det hade gjort i dagsljus. Jag hade bara ett vagt och suddigt minne av händelsen. Spöklika bilder gled förbi i tankarna, bilder utan mening, bilder som jag inte kunde tolka. Jag försökte minnas. Han hade haft på sig en vit skjorta som hade gulnat av ålder, plastsandaler och en grön longyi, alltså ett cylinderformat, flera meter långt tygstycke virat om kroppen som en lång kjol. Det tjocka vita håret var stubbat. Ansiktet var rynkigt. Det var omöjligt att gissa hans ålder. Sextio, kanske sjuttio? Ett leende lekte på läpparna, men jag kunde inte tyda det. Var det hånfullt, gäckande eller medlidsamt? Vad ville han ha av mig?

Pengar, förstås. Vad annars? Han hade inte bett om det, men hans yttre var bevis nog. Jag begrep vad han var ute efter. Han kunde ha fått reda på mitt namn på hotellet. Han var förmodligen i maskop med de anställda i receptionen. En förbrytare som ville väcka min nyfikenhet och göra intryck på mig för att sedan erbjuda sina tjänster som spåman. Nej, nej – som astrolog. Det där gick jag inte på. Han slösade bara bort sin tid.

Hade han sagt något som tydde på att han verkligen hade varit bekant med pappa? Enligt honom hade pappa sagt: ”Jag är inte religiös och kärleken är den enda kraft som jag uppriktigt tror på, U Ba. Pappa skulle aldrig ha tänkt tanken och än mindre ha sagt de orden högt och absolut inte till en främmande människa. Eller lurade jag bara mig själv? Var det inte snarare förmätet av mig att tro att jag visste vad pappa tänkte och tyckte? Hur väl hade jag känt honom när det kom till kritan? Skulle den far som jag hade trott mig känna ha försvunnit helt oväntat utan att lämna minsta spår efter sig? Skulle han ha övergett hustru och barn utan förklaring, utan att skicka ett brev åtminstone?

Enligt polisen upphörde alla spår i Bangkok. Han kunde ju ha blivit rånmördad i Thailand.

Eller hade han råkat ut för en olycka i Siamviken? Hade han velat njuta av ett par veckors lugn och ro för en gångs skull? Han kanske for till kusten och drunknade när han tog en simtur. Det är den version som gäller i vår familj, åtminstone rent officiellt.

Mordkommissionen trodde att pappa levde dubbelt. De vägrade tro på mammas försäkringar att hon inte visste något om hans första tjugo år i livet. De ansåg att hennes påstående var så befängt att de till en början misstänkte att hon hade haft del i försvinnandet, antingen som medbrottsling eller som förövare. Först när det stod klart att det inte rörde sig om några livförsäkringar på stora belopp och att ingen skulle tjäna ekonomiskt på pappas förmodade död skingrades deras misstankar. Mysteriet med pappas första tjugo levnadsår kunde mycket väl ha haft att göra med hans livsstil och någon sida i hans karaktär, en sida som vi i familjen aldrig hade sett.

Mitt sista minne av pappa är redan fyra år gammalt. Det var morgonen efter att jag hade blivit klar med utbildningen till jurist. Vi hade firat min examen kvällen innan och jag ville inte åka hem på natten. Av någon anledning ville jag börja dagen med barndomens välkända ritualer och få känna den tryggheten. Bara en gång till.

Kanske hade jag mina onda aningar.

Pappa väckte mig tidigt. Han stod vid fotändan av sängen i en brun hatt och sin gammalmodiga grön överrock. När jag var liten brukade jag titta efter honom då han gav sig av till arbetet i den munderingen. På morgnarna stod jag i fönstret och vinkade adjö och ibland grät jag eftersom jag inte ville att han skulle gå. Många år senare, då pappa hade en chaufför som väntade på honom och han bara behövde ta tre steg över trottoaren och kliva in i limousinen, klädde han sig fortfarande i rock och hatt. Under denna långa tid ändrade han aldrig klädstil utan köpte bara nya rockar och hattar med regelbundna mellanrum. Hattarna var utan undantag av märket Borsalino. Han ägde sex hattar: två svarta, två bruna och två marinblå. När han inte längre kunde få tag i sådana överrockar som han ville ha ens hos de mest konservativa herrekiperingarna i New York lät han skräddarsy dem.

Borsalinon var pappas talisman. Han hade köpt en sådan italiensk hatt när han skulle på sitt livs första anställningsintervju. Han fick jobbet. På den tiden var hatten ett synligt tecken på hans goda smak och stil. Men under årens lopp hade hatten fått honom att se gammaldags ut och så småningom excentrisk och till slut såg han ut som en statist i en femtiotalfilm. Som tonåring skämdes jag över pappas val av kläder. Han såg så omodern ut och han brukade buga när han hälsade på mina kamrater och mammor. De andra barnen fnissade när han hämtade mig utanför skolan. Han satte aldrig på sig gympaskor, jeans eller collegetröja. Han föraktade den lediga amerikanska klädstilen som han ansåg värdjude till människans lägre instinkter och längtan efter bekvämlighet.

Pappa stod vid sängen och viskade mitt namn. Han sa att han skulle på ett möte i Boston och att han inte riktigt visste när han skulle komma hem. Det skulle nog ta ett par dagar, vilket lät konstigt eftersom de inbokade mötena i hans kalender brukade ticka på lika oklanderligt som ett urverk. Han flög för övrigt ständigt och jämt till Boston utan att någonsin stanna där över natten. Men av någon anledning var jag alldeles för trött för att lägga märke till detta. Han kysste mig på pannan och sa; ”Jag älskar dig, lilla stumpan. Glöm aldrig det.”

”Jag älskar dig också”, sa jag och nickade sömnigt.

Jag vände mig på sidan, borrhade in näsan i kudden och somnade om. Det var sista gången som jag såg pappa.

Första tecknet på att allt inte stod rätt till kom strax efter klockan tio samma förmiddag. Jag hade försovit mig och klev in i köket. Mamma väntade på mig så att vi kunde äta frukost tillsammans. Hon satt på den inglasade balkongen med en kopp kaffe bredvid sig och bläddrade i Vogue. Vi hade

fortfarande morgonrock på oss bägge två. På bordet stod ett fat med varma kanelkryddade frukostbröd och nybakade bagels. Jag slog mig ner på min vanliga plats med ryggen mot väggen, fötterna på stolskanten och armarna runt knäna. Jag drack apelsinjuice och berättade för mamma om mina sommarplaner. Då ringde det. Susan, pappas sekreterare, undrade om pappa hade blivit sjuk. Den person som han skulle träffa klockan tio – och det var minsann inte vem som helst – undrade var han befann sig. Ingen hade sagt ett ord om Boston.

Mamma och Susan kom fram till att det med kort varsel måste ha dykt upp någonting. Pappa hade inte haft möjlighet att ringa, satt fast i möte för ögonblicket, men skulle säkert höra av sig inom de närmaste timmarna.

Mamma och jag avslutade frukosten. Jag kände mig lite orolig men hon var så lugn att jag slog bort mina ängsliga tankar. Efter frukosten gick vi till en salong och fick ansiktsbehandling och sedan strosade vi genom Central Park till Bergdorf Goodman. Det var en av dessa varma försommardagar och New York skimrar av nyutsprucken grönska. Det luktade nyklippt gräs i parken, folk låg och solade i det stora naturreservatet Sheep Meadow och några småpojkar hade tagit av sig skjortan och kastade frisbee. Två äldre herrar åkte rullskridskor hand i hand framför oss.

Mamma skyndade på mig. När vi kom in på varuhuset köpte hon en gulblommig sommarklänning åt mig och sedan gick vi, precis som jag hade kunnat räkna ut i förväg, och drack te på Plaza.

Jag var inte särskilt förtjust i det hotellet. Den fejkade stilen i fransk renässans var alltför kitschig och svulstig i min smak, men jag hade för länge sedan insett hur fåfängt det var att försöka få mamma att dricka te någon annanstans. Hon älskade lobbyn med de förgyllda gipsfriserna på väggarna och i det höga taket och de utsmyckade pelarna, som såg ut som pudersocker. Hon njöt ohämmat av kyparens insmickrande sätt och den franske hovmästarens hälsning ("Bonjour, madame Win"). Vi satt mellan två palmer vid en liten buffé bestående av kakor, sötsaker och glass. Två violinister gick omkring i lokalen och spelade wienervalser. Mamma beställde blinier med kaviar och två glas champagne.

"Är det något som ska firas?" frågade jag.

"Din examen, raring."

Vi smakade på blienierna. De var för salta och champagnen var för varm. Mamma vinkade till sig kyparen.

"Strunta i det, mamma", bad jag. "Allt är bra."

"Inte direkt", sa hon milt, som om jag inte visste något om sådant.

Hon skällde ut kyparen och han bad tusen gånger om ursäkt och tog med sig det som vi hade beställt. Hon kunde låta så kall och vass. En gång i tiden hade jag fruktat den rösten. Numera tyckte jag bara att det var obehagligt.

Mamma såg på mig. "Du skulle ha ätit upp dem, eller hur?"

Jag nickade.

"Det skulle din far också ha gjort. Ni är lika varandra på många sätt."

"Hur menar du?" sa jag. Det hade inte låtit som en komplimang.

"Handlar det om undergivenhet, passivitet eller konflikträdsla?" frågade hon. "Eller är det arrogans?"

"Vad har arrogans med det hela att göra?"

”Ingen av er är villig att ta itu med kypare”, sa hon. Jag förstod inte varför hennes röst glödde av vrede. Den hade inget samband med den ljumma champagnen eller de salta blinierna. ”De är inte värda besväret. Det kallar jag arrogans.”

”Men det handlar bara om att sådant inte betyder särskilt mycket för mig”, sa jag.

Det var en sanning med modifikation. Jag tyckte att det var pinsamt att klaga på något, vare sig det var på en restaurang, ett hotell eller i en affär. Ändå hade sådant större betydelse för mig än jag lät påskina. Jag grämde mig efteråt och blev förargad på mig själv över att jag hade varit så lättmanipulerad och eftergiven. Det var en helt annan sak med pappa. När han höll tyst i sådana situationer var det uppriktigt menat. Han brydde sig inte ett dugg om sådant. Om någon trängde sig före i kön log han bara. Han räknade aldrig växelpengarna. Mamma räknade varenda cent. Jag avundades hans lugn. Mamma förstod sig inte på honom. Hon var sträng både mot sig själv och andra – pappa var bara sträng mot sig själv.

”Hur kommer det sig att det inte spelar dig någon roll om du får det som du har betalt för eller ej? Jag begriper det inte.”

”Kan vi inte strunta i det?” sa jag. Det lät mer som en bön än en order. ”Är du inte orolig för pappa?”

”Nej. Borde jag vara det?”

Vid närmare eftertanke undrar jag om mammas jämnmod inte var spelat. Ingen av oss sa ett ord om att pappa inte hade kommit till det avtalade mötet. Hon ringde inte till kontoret för att kontrollera om han hade hört av sig. Varför var hon så säker på att han inte hade råkat illa ut? Struntade hon i det? Eller hade hon i åratal anat att det skulle bli så här så småningom? Hennes uppenbara sorglöshet den dagen hade en viss anstrykning av den lättnad, ja, rentav glädje, som en människa kan känna när en sedan länge förutsedd och oundviklig katastrof till slut inträffar.

”Inflytelserik Wall Street-advokat spårlöst försvunnen” rapporterade *New York Times* några dagar efter pappas försvinnande. Under de närmast följande dagarna fylldes tidningarna av spekulationer. Var det mord, var en klient ute efter hämnd? Var det en dramatisk kidnappning? Hade försvinnandet med Hollywood att göra? De avslöjanden som polisen kom med under de första två veckorna fick bara fallet att verka ännu mer mystiskt. Pappa hade verkligen kört till Kennedy Airport tidigt på morgonen samma dag som han försvann, men i stället för att flyga till Boston hade han åkt till Los Angeles. Han hade köpt biljetten på flygplatsen och han hade inte checkat in något bagage. Han flög första klass från Los Angeles till Hongkong med United Airlines flight 888. En flygvärdinna kom ihåg pappa därför att han inte drack någon champagne och inte läste tidningar utan en diktsamling av Pablo Neruda. Flygvärdinnan beskrev pappa som mycket lugn och utomordentligt artig. Han åt inte mycket, sov knappt något alls och tittade inte på film utan ägnade större delen av tiden åt att läsa.

Sedan bodde pappa tydligen en natt på hotell Peninsula i Hongkong, där han beställde mineralvatten och kyckling med curry från rumservice och enligt personalen lämnade han inte rummet på hela tiden. Dagen därpå gick pappa ombord på Cathay Pacific flight 615 till Bangkok och väl där bodde han en natt på hotell Mandarin Oriental. Han försökte inte sopa igen spåren efter sig. Han bodde på samma hotell som han alltid brukade bo på vid sina affärsresor och han betalade alla räkningar med kreditkort, som om han visste att det här skulle bli slutet på resan, åtminstone för

utredarna. Fyra veckor senare hittade en byggnadsarbetare pappas pass i närheten av Bangkoks flygplats.

Vissa omständigheter tydde på att han aldrig lämnade Thailand. Polisen gick igenom passagerarlistorna på flygen från Bangkok. Pappas namn fanns inte med någonstans. Då och då kom kriminalarna med spekulationer om att pappa hade skaffat ett falskt pass i Thailand och sedan tagit flyget någonstans under fingerat namn. Flera flygvärdinnor på Thai Airways påstod att de hade sett pappa. Den ena på en flygtur till London, en annan ombord på ett flyg till Paris och en tredje på ett plan till Phnom Penh. Ingen av dessa ledtrådar gav något resultat.

Enligt immigrationsmyndigheterna kom pappa 1942 på ett studentvisum från Burma till USA. Han läste juridik i New York och blev amerikansk medborgare 1959. Han uppgav att han var född i Rangoon, huvudstaden i den forna brittiska kolonin. De efterforskningar som FBI och den amerikanska ambassaden i Rangoon gjorde ledde ingenstans. Win är ett vanligt efternamn i Burma och ingen verkade känna till något om pappas släkt.

Det måste finnas en avgörande vändpunkt i livet när den värld som man känner till upphör att existera. Ett ögonblick som förvandlar en till en helt annan person från ett hjärtslag till nästa. Det ögonblick när ens älskade erkänner att han har en annan och att han tänker lämna en. Eller den dag då man begravs sin mor eller sin far eller bästa vän. Eller den stund då doktorn meddelar att man har fått en elakartad hjärntumör.

Eller är ögonblick som dessa endast de dramatiska följderna av långtgående processer som vi borde ha kunnat förutse om vi hade tolkat tecknen rätt i stället för att strunta i dem?

Om dessa vändpunkter är verkliga kan man fråga sig om vi är medvetna om dem i den stund de inträffar eller om vi först senare lägger märke till den bristande kontinuiteten? Då är det så dags att vara efterklok.

Sådana frågor hade jag aldrig tidigare varit intresserad av och jag hade inga svar på dem. Pappas försvinnande hade i alla fall inget med detta att göra. Jag älskade pappa, jag saknade honom, men mitt liv under de senaste fyra åren skulle inte ha blivit annorlunda och inga viktiga beslut skulle ha ändrats om han hade funnits kvar i familjen. Det var åtminstone vad jag trodde.

När jag för en vecka sedan kom hem från kontoret strax efter åtta och just hade klivit in i hissen ropade dörrvakten på mig. Det ösregnade. Mina skor var genomblöta. Jag frös och ville bara komma in i lägenheten och stänga dörren om mig.

”Vad är det?” sa jag otåligt.

”Ett paket”, sa han.

Jag kastade en blick på gatan genom de stora fönstren i entrén. De röda baklyktorna på bilarna speglade sig i den våta asfalten. Jag längtade efter en varm dusch och en kopp te. Dörrvakten gav mig en påse med ett brunt paket, stort som en skokartong. Jag tog påsen under armen och for upp med hissen till min etta på trettiofemte våningen. Pappa hade köpt den åt mig redan innan jag blev klar med studierna i juridik.

Jag kontrollerade telefonsvararen: två meddelanden. På bordet låg en hög med räkningar och reklam. Det luktade fortfarande rengöringsmedel och därför öppnade jag balkongdörren. Det regnade alltjämt och molnen hängde så lågt att jag knappt såg stranden på andra sidan East River. Långt där nere ringlade bilköerna på Second Avenue och Queensboro Bridge.

När jag hade duschat tog jag upp paketet ur påsen. Jag kände genast igen mammas handstil. Då och då skickade hon gratulationskort till mig och tidningsurklipp som hon trodde att jag skulle – eller åtminstone borde – vara intresserad av. Mamma föraktade telefonsvarare och det där var hennes sätt att kommunicera. Men det var länge sedan hon hade skickat något paket till mig. Inuti paketet låg en bunt gamla fotografier, dokument och papper som var pappas och en lapp med några rader från mamma där det stod:

Julia!

Jag fick syn på den här lådan när jag städade på vinden. Den hade ramlat ner bakom den gamla kinesiska byrån. Du är kanske intresserad av de här sakerna. Jag stoppade dit den sista bilden på öfyra. Jag behöver inte något av det här längre. Ring mig.

Hälsningar Judith

Jag lade den lilla bunten med bilder på bordet. Högst upp låg familjeporträttet som togs på min examensdag. Jag ler förtjust och står arm i arm med mamma och pappa. Min bror står bakom mig med händerna på mina axlar. Mamma ler stolt in i kameran. Pappa ler brett han också. Den perfekta lyckliga familjen. Tänk vad bilder kan ljuga! Ingenting lät ana att det här skulle bli den sista bilden på oss allihop tillsammans eller, vilket är ännu värre, att en av oss sedan länge hade planerat sitt försvinnande. Mamma hade skickat med två utgångna pass, pappas intyg på att han hade blivit amerikansk medborgare och ett par gamla almanackor, proppfulla med anteckningar gjorda med mikroskopiskt liten handstil. Boston. Washington. Los Angeles. Miami. London. Hongkong. Paris. Vissa år for pappa jorden runt flera gånger. Han hade arbetat sig upp och blivit en av de åtta delägarna i företaget och som advokat hade han redan på ett tidigt stadium specialiserat sig på underhållningsbranschen. Han gav råd till ägarna av filmstudiorna i Hollywood när det gällde filmkontrakt, företagsuppköp och fusioner. Några av de största stjärnorna var hans klienter.

Jag förstod aldrig riktigt hur det kunde komma sig att pappa hade sådan framgång i yrkeslivet. Han arbetade mycket men visade inte några tecken på ärelystnad för egen del. Han var inte fåfäng och han försökte aldrig dra fördel av att hans klienter var kända och berömda. Hans namn förekom aldrig i skvallerspaltarna. Han gick aldrig på fester, inte ens på de flotta välgörenhetsbaler som mamma och hennes goda vänner ordnade. Behovet att passa in någonstans, som är så typiskt för invandrare, verkade vara honom fullständigt främmande. Han var en ensamvarg och motsatsen till hur de flesta föreställer sig att en kändisadvokat ska vara. Det var kanske just den egenskapen som ingav trygghet och gjorde honom till en så eftertraktad förhandlare: hans lugn och sans, anspråkslösa sätt och tankspridda och på något vis oskuldsfulla utstrålning. Men han hade även andra sidor, vilket ibland gjorde hans affärsbekanta och fåtaliga vänner illa till mods. Han hade till exempel alldeles för gott minne och han var skrämmande skicklig på att bedöma folks karaktär. För honom räckte det med en flyktig blick för att memorera nästan vad som helst. Han kunde ordagrant citera PM och brev som var flera år gamla. När pappa började samtala med någon brukade han blunda och koncentrera sig på den andra personens röst som om han försjönk i en sång, och sedan verkade han veta exakt i vilket sinnestillstånd motparten befann sig, hur pass självsäker han var och om han bluffade eller talade sanning. Antagligen var detta en förmåga som man kunde tillägna sig, men vem som hade lärt honom den och när och var detta hade skett ville han inte berätta, hur mycket jag än bönade och bad. Inte en enda gång hade jag lyckats föra honom bakom ljuset.

Den äldsta kalendern som låg i lådan var från 1960. Jag bläddrade igenom den men där fanns bara anteckningar om affärsmöten, för mig obekanta namn, samt platser och tider. Mitt i stod några ord, skrivna med pappas handstil:

Hur länge lever människan egentligen?

Lever hon tusen år eller ett enda?

Lever hon en vecka eller flera sekler?

Hur länge är människan död?

Vad betyder för alltid?

PABLO NERUDA

Längst bak i kalendern låg ett tunt blått flygpostkuvert, prydligt vikt till en liten rektangel. Jag tog upp det och vecklade ut det. Det var adresserat till:

Mi Mi

38 Circular Road
Kalaw, Shan State
Burma

Jag tvekade. Var det här anspråkslösa blå flygpostpapperet nyckeln till pappas gåtfulla hemligheter? Jag tog med mig brevet och gick fram till kaminen. Jag kunde ju bränna det. Eldslågorna skulle på några sekunder förvandla det tunna papperet till aska. Jag satte på kaminen, hörde hur gasen väste och hur den automatiska tändningen slog till, jag såg lågan. Jag höll kuvertet tätt intill elden. Det behövdes bara en liten rörelse så skulle familjen få frid. Jag minns inte hur länge jag stod framför kaminen, men jag minns att jag plötsligt började gråta. Tårarna strömmade nedför kinderna. Jag förstod inte varför jag grät, men tårarna rann allt snabbare och rikligare och med ens låg jag i sängen och snyftade och storgrät som ett litet barn.

När jag vaknade stod klockan på nattduksbordet på tjugo över fem. Jag kände mig fortfarande sorgsen ända in i själen. Jag tog några andetag och för ett ögonblick kom jag inte på varför jag var så ledsen utan hoppades att allt hade varit en ond dröm. Sedan satte jag mig vid bordet och vecklade försiktigt upp brevet som om det skulle kunna brista som en såpbubbla i mina händer.

24 april 1955

New York

Älskade Mi Mi!

Nu är det femtusenåttahundrasextiofyra dagar sedan jag hörde ditt hjärta slå. Inser du hur många timmar det är? Och inser du hur många minuter det är? Förstår du hur kraftlös en fågel är som inte kan sjunga och en blomma som inte kan blomstra? Och hur eländig en fisk är på torra land?

Det är svårt att skriva till dig, Mi Mi. Jag har skrivit mängder av brev till dig som jag aldrig har postat. Vad skulle jag kunna berätta för dig som du inte redan vet? Som om vi behöver papper och bläck och bokstäver och ord för att kommunicera med varandra! Du har varit med mig under alla dessa etthundrafyrtiotusensjuhundratrettiosex timmar – ja, det har redan blivit så många – och du kommer att vara med mig tills vi möts igen. (Du får ursäkta att jag för en gångs skull konstaterar någonting så självklart.) När tiden är inne kommer jag tillbaka. Tänk att de vackraste ord kan låta så tomma och platta! Livet måste vara bra trist och enahanda för dem som måste tala med och rör vid och se och höra varandra för att känna samhörighet och som måste bevisa och bekräfta sin kärlek för att bli säkra på att de är älskade. Jag har på känn att inte heller dessa rader kommer att nå dig. Du har för länge sedan förstått allt det som jag skulle kunna skriva och i själva verket är de här breven riktade till mig själv i ett fåfängt försök att stilla min längtan.

Jag läste om brevet både två och tre gånger och sedan vek jag ihop det och stoppade in det i kuvertet. Jag tittade på klockan. Det var lördagsmorgon och klockan var några minuter över sju. Det hade slutat regna och molnen hade skingrats och nu vaknade Manhattan långsamt under en mörkblå himlakupa. Solen steg upp på andra sidan East River. Dagen skulle bli kall och vacker.

Jag tog fram ett pappersark för att göra några anteckningar, analysera situationen och komma på en handlingsplan, precis som jag skulle ha gjort på kontoret. Men papperet förblev tomt. Jag hade redan passerat gränsen. Nu fanns det ingen återvändo. Beslutet hade fattats för mig av någon, men av vem kunde jag inte säga.

Jag kunde numret till United Airlines utantill. Nästa plan till Rangoon skulle lyfta på söndagen och resan skulle gå via Hongkong och sedan Bangkok. Jag måste skaffa visum där så att jag kunde fortsätta på onsdag med Thai Air till Burma.

”Och när vill ni flyga hem igen?”

Jag funderade en liten stund.

”Boka inte någon retur.”

Sedan ringde jag till mamma.

Kapitel 5

När jag kom hem satt mamma redan och drack kaffe och läste *Times*.

”Jag ska resa bort i morgon.” Rösten lät ännu ynkligare än jag hade trott. ”Jag ska till Burma.”

”Fåna dig inte”, sa mamma och fortsatte att läsa tidningen utan att ge mig ens en blick.

Det var med sådana här formuleringar som mamma hade fått tyst på mig under hela livet. Jag tog en klunk mineralvatten och kastade en blick på mamma. Hon hade färgat sitt gråa hår mörkblont och hade klippt det kort igen. Hon såg yngre ut i kort hår men samtidigt strängare. Den vassa näsan hade blivit mer markant med åren. Överläppen hade nästan försvunnit och mungiporna pekade nedåt och gav ansiktet ett bittert drag. De blå ögonen hade förlorat sin glans – när jag var liten hade mamma haft glimten i ögat. Var det åldern eller var det så en oälskad kvinna såg ut – eller i alla fall inte älskad på det vis hon ville och behövde? Hade hon känt till Mi Mi men dolt den vetskapen för sina barn? Hon läppjade på kaffet. Jag kunde inte tolka hennes ansiktsuttryck.

”Hur länge ska du vara borta?”

”Jag vet inte.”

”Hur ska det gå med ditt arbete?”

”Jag vet inte.”

”Du äventyrar din karriär.”

Mamma hade rätt. Jag visste inte vem Mi Mi var, var hon befann sig, vad hon hade betytt för pappa eller om hon ens var i livet. Jag hade ett namn och en gammal adress i en by som jag inte visste riktigt var den låg. Jag är inte den som handlar impulsivt. Jag förlitar mig mer på hjärnan än på instinkterna.

Men ändå ...

”Vad väntar du dig att hitta där borta?” undrade mamma.

”Sanningen”, sa jag. Det var menat som ett påstående men det lät mer som en fråga.

”Vems sanning? Hans? Eller din? Jag kan ge dig min version av sanningen här och nu i några få meningar. Om det intresserar dig att få höra vad jag anser.” Hon lät trött och sliten.

”Jag skulle vilja veta vad pappa har råkat ut för.”

”Vad spelar det för roll nu?”

”Han är kanske fortfarande i livet.”

”Vad har det för betydelse? Tror du inte att han skulle ha tagit kontakt med oss om han hade velat ha med oss att göra?”

Hon såg att jag blev förbluffad och tillade: ”Eller vill du leka detektiv?”

Jag skakade på huvudet och såg på henne.

”Vad vill du veta?”

”Sanningen.”

Hon lade långsamt ifrån sig tidningen och såg på mig en lång stund. ”Din far lämnade mig långt före den dag då han försvann. Han bedrog mig. Inte en eller annan gång. Han bedrog mig varje timme

och varje dag under de trettiofem år som vi var gifta. Inte med någon älskarinna som följde med honom i hemlighet på hans resor eller som han tillbringade kvällarna med när han enligt vad han påstod arbetade sent. Jag vet inte om han hade någon kärleksaffär över huvud taget, men det gör detsamma. Han gav falska löften. Han lovade att bli min. Han blev katolik för min skull. Han upprepade prästens ord under vigseln: 'I nöd och lust.' Han menade inte ett ord. Hans tro var rena hyckleriet och hans kärlek till mig var bara bluff. Han blev aldrig min, Julia, inte ens när vi hade det som bäst.”

Hon satt tyst en stund. Sedan fortsatte hon att tala.

”Tror du inte att jag frågade om hans förflutna? Du inbillar dig väl inte att jag inte brydde mig om vad som hade hänt honom under hans första tjugo år i livet? När jag för första gången frågade honom om det, tröstade han mig och gav mig den där milda, medkännande blicken som jag ännu inte hade lärt mig att motstå och lovade att han en dag skulle berätta allt för mig. Det där hände innan vi hade gift oss och jag trodde på honom, jag litade på honom. Så småningom började jag tjata på honom. Jag grät och klagade och hotade med skilsmässa. Jag sa till honom att jag tänkte flytta hemifrån och att jag inte tänkte komma tillbaka förrän han slutade ha hemligheter för mig. Han brukade svara att han älskade mig, räckte inte det? Hur kan någon ärligt påstå att han älskar en om han inte är beredd att dela allt med sin älskade, inklusive sitt förflutna?

När du var nyfödd hittade jag ett gammalt brev i en av hans böcker. Han hade skrivit det strax före vårt giftermål. Det var ett kärleksbrev till en kvinna i Burma. Han ville förklara det för mig, men jag ville inte höra ett ord om det. Nog är det märkligt, Julia, att när ett avslöjande, en bekännelse, kommer i fel ögonblick är den värdelös. Om det sker för tidigt blir man förkrossad. Man är inte redo och kan ännu inte riktigt förstå det hela. Om det sker försent har man försummat tillfället. Misstron och besvikelsen har redan blivit alltför stor. Dörren är redan stängd. I bägge fallen skapar det som skulle gynna förtroligheten enbart avstånd. För min del var det försent. Jag ville inte höra fler lögner. De skulle inte ha fört oss närmare varandra utan bara gjort såren ännu djupare. Jag sa till honom att jag tänkte lämna honom om jag hittade fler brev i samma stil, oberoende av hur gamla de var, och att han aldrig skulle få träffa mig eller barnen igen. Jag hittade inga fler brev trots att jag noggrant gick igenom hans tillhörigheter var fjortonde dag.”

Mamma tystnade, drack ett glas vatten och såg på mig. Jag försökte ta henne i handen, men hon drog undan den och skakade på huvudet. Det var försent även för detta.

”Hur skulle jag skydda mig? Hur skulle jag ge igen för det som han gjorde mot mig? Jag beslöt mig för att ha hemligheter jag också. Jag berättade allt mindre för honom och behöll mina tankar och känslor för mig själv. Han frågade aldrig något. Han ansåg att om jag ville berätta något för honom skulle jag göra det. Och så fortsatte vi att leva i olika världar ända till morgonen då han försvann.”

Hon reste sig och hällde upp ännu ett glas vatten, gick omkring ett tag i köket och satte sig sedan igen. Jag sa ingenting.

”Jag var ung, inte ens tjugotvå, när vi träffades. Jag var väldigt naiv. Vi lärde känna varandra på en god väns födelsedagskalas. Jag såg när han kom in genom dörren. Han var lång och mager med fylliga läppar och en mun som alltid tycktes småle. Han såg bra ut och kvinnorna avgudade honom, oberoende av om han blev smickrad eller ej. Han kanske inte ens märkte deras intresse. Mina vänner skulle gärna ha velat fånga honom. Den stora näsan, den höga pannan och de tunna kinderna fick

ansiktet att se asketiskt ut och det tilltalade alla i omgivningen. De svartbågade runda glasögonen framhävde hans vackra ögon. Han rörde sig så smidigt och rösten och minspelet ägde en viss grace. Hans utstrålning gjorde till och med intryck på mina föräldrar. Han skulle ha varit den perfekta svärsonen i deras ögon – bildad och begåvad med fulländade maner och självsäker utan minsta spår av arrogans – om han bara hade varit vit. Inte ens på dödsbädden förlät de mig för att jag hade gift mig med 'en färgad'. Det var första och sista gången som jag satte mig upp mot dem.

Som du vet är jag inte sådan. Vid ett enda tillfälle gjorde jag något olämpligt, men det har jag fått lida för i hela mitt liv.”

Hon berättade att pappa inte ville gifta sig med henne.

”Först sa han att vi inte visste tillräckligt om varandra och att vi borde vänta tills vi hade lärt känna varandra bättre. Så småningom hävdade han att vi var för unga och att vi måste ta god tid på oss. Strax före bröllopet förvarnade han mig om att han inte kunde älska mig så som jag förmodligen förväntade mig eller behövde.

Men jag ville inte lyssna på honom. Jag vägrade tro honom. Hans motvillighet och tveksamhet stärkte bara min beslutsamhet. Jag ville ha honom, han och ingen annan. Under de första månaderna misstänkte jag att han hade en hustru i Burma, men han sa att han inte var gift. Det var det enda som han berättade för mig om alla dessa år i hemlandet. Vid den tidpunkten intresserade det mig ändå inte. Jag var övertygad om att han i det långa loppet inte skulle kunna motstå mig och min kärlek. Burma var så fjärran.

Det var jag som somnade och vaknade bredvid honom. Jag ville erövra honom. Berodde det på min sårade fåfänga eller var det den väluppfostrade dottern i en respektabel familj som gjorde uppror mot föräldrarna? Jag kunde inte ha hittat ett bättre sätt att revoltera mot det som min fars livsstil stod för än genom att gifta mig med en mörkhyad man. Men varför begriper jag inte. Jag vet fortfarande inte orsaken.

Jag har i många år försökt finna ett svar på dessa frågor, men utan framgång. Det var kanske en kombination av flera olika skäl. När jag väl insåg att jag inte kunde ändra på din far så som jag hade hoppats var det redan försent.

I början höll vi ihop för din och din brors skull. Så småningom visade det sig att vi inte hade mod nog att skilja oss. I alla fall saknade jag mod till det. Vad din far beträffar vet jag inte vad som motiverade honom.”

Sedan tillade hon trött: ”Åk till Burma om du vill. När du kommer tillbaka tänker jag inte fråga dig ett dugg och jag vill inte heller att du berättar något för mig. Jag är inte längre intresserad, vad du än må hitta där.”

Morgonen därpå for jag min väg. Limousinen som skulle ta mig till flygplatsen stod och väntade utanför porten. Morgonen var klar och kylig. Taxichaufförens andedräkt stod som ett moln i den iskalla luften medan han vankade av och an framför bilen. Dörrvakten bar ut mina väskor till bilen och stuvade in dem i bagageutrymmet. Jag mådde inte bra. Jag kände mig ledsen, ängslig och rädd. Jag hade aldrig förstått att mamma hade varit så olycklig i sitt äktenskap. Jag tänkte på det som hon hade sagt till mig dagen innan: ”Din far lämnade mig långt före den dag då han försvann.” Än jag då, tänkte jag. Hur länge sedan var det som min far hade lämnat mig?

Trots att jag knappt kunde röra mig på grund av trötthet och utmattning låg jag vaken en lång stund och därefter sov jag dåligt. Frågorna gav mig ingen ro. Jag vaknade med ett ryck flera gånger under natten, satte mig upp i sängen och såg på det lilla reseuret bredvid mig. 2:30. 3:10. 3:40.

Nästa morgon måste jag inte ett dugg bättre. Jag blev klarvaken på ett ögonblick. Jag hade huvudvärk och hjärtat bultade så hårt att det kändes som om någon tryckte ihop bröstkorgen på mig. Jag hade upplevt den känslan förr, i New York, strax före viktiga möten och förhandlingar.

En lätt bris fläktade in genom det öppna fönstret och morgonkylan trängde långsamt in under täcket. Rummet fylldes av en frisk, exotisk väldoft som jag inte kunde identifiera.

Nu hade det blivit ljust. Jag klev upp och gick fram till fönstret. Himlen var mörkblå och utan ett moln. Solen dröjde sig fortfarande kvar bakom bergen. Träden, blommorna och buskarna framför hotellet var som tagna ur en saga – färgerna var vildare och starkare än allt jag tidigare sett. Till och med vallmon verkade rödare än rött.

När jag skulle duscha fanns det inte något varmvatten.

Väggarna och taket i frukostmatsalen var beklädda med mörk, nästan svart, träpanel. Ett bord vid fönstret var dukat till frukost. Jag var den enda gästen på hotellet.

En kypare kom fram och bugade djupt. Jag kunde välja mellan te eller kaffe och stekta ägg eller äggröra. Han hade inte hört talas om flingor. Det fanns varken korv eller ost.

”Stekt ägg eller äggröra?” frågade han.

”Äggröra”, sa jag. ”Och kaffe.”

Jag såg efter honom när han försvann genom en svängdörr i andra änden av det stora rummet. Han gick så lätt att jag inte hörde fotstegen och jag tyckte att det såg ut som om han svävade en bit ovanför golvet när han korsade matsalen.

Jag var ensam. Tystnaden gjorde mig illa till mods. Det kändes som om de tomma borden och stolarna var försedda med ögon som var riktade mot mig och följde varenda rörelse och andetag. Jag var inte van vid den här sortens tystnad. Hur lång tid kunde det ta att laga kaffe och lite äggröra? Varför hördes det inte några röster eller något skrammel från köket?

Det här stället gjorde mig beklämd. Jag tyckte att stämningen blev allt kusligare och funderade på om det gick att vrida upp tystnaden precis som man kan vrida upp volymen. Som svar på min fråga blev tystnaden allt intensivare för varje ögonblick ända tills den dånade i öronen och blev fullständig outhärdlig. Jag harklade mig och slog kniven mot tallriken för att få höra några ljud.

Sedan reste jag mig, skyndade fram till dörren som ledde ut i trädgården, öppnade och gick ut. Det var blåsigt. Aldrig förr hade suset i trädskronorna, binas surrande och gräshoppornas gnisslande låtit så trösterikt som nu.

När frukosten äntligen serverades visade det sig att kaffet var ljummet och äggröran vidbränd. Kyparen ställde sig i en vrå och log och nickade medan jag åt den brända äggröran och drack det

Ljumma kaffet och jag log och nickade tillbaka. Jag beställde påtår och bläddrade genom min resehandbok. Kalaw tog knappt en sida i anspråk.

Beläget på västsidan av Shanplatån, tidigare omtyckt av engelsmän som tillflyktsort uppe i bergen. Numera en lugn och fridfull liten stad med atmosfär från kolonialtiden. Kalaw är beläget på 1 310 meters höjd, behagligt svalt, idealiskt ställe för utflykter i pinjedungar och bambuskogar, strålande utsikt över bergen och dalarna i Shanprovinsen.

Befolkning: en enastående blandning av Shanbor, burmeser, olika bergsstammar, burmesiska och indiska muslimer och nepaleser (gurkhas som tjänstgjorde i den brittiska armén en gång i tiden), av vilka många gick i missionärsskolor. Fram till nittonhundrasjuttioalet undervisade amerikanska missionärer i skolorna. Än i dag talar framför allt många av de äldre stadsborna engelska.

Marknaden och tre pagoder framhölls som intressanta utflyktsmål. Det fanns tydligen en burmesisk, en kinesisk och en nepalesisk restaurang, en biograf och många teserveringar. En engelsman hade formgett mitt hotell i tudorstil. Redan under kolonialtiden hade det varit det främsta etablissemanget i trakten. Dessutom fanns det ett antal små hotell och pensionat ”som tillfredsställer synnerligen modesta krav”.

Efter frukosten gick jag ut i trädgården och satte mig på en träbänk under en pinje. Nu fanns inte ens spår kvar av morgonens kyla. När solen steg blev det hett. Luften var full av tung, söt väldoft.

Var skulle jag börja mina efterforskningar? Den enda referenspunkten var adressen på det tunna brevkuvertet:

38 Circular Road

Kalaw, Shan State

Burma

Det var nästan fyrtio år sedan brevet skrevs.

Jag var i akut behov av ett fordon och en Ortsbo som kände till omgivningarna. Vad mer?

Jag gjorde en lista i anteckningsboken:

Hyra bil och chaufför

Hitta rundtursguide

Leta reda på en telefonkatalog

Köpa karta över staden med omgivningar

Hitta adress

Fråga ut grannar och/eller polisen

Fråga polisen om pappa

Kolla med borgmästare och/eller lokala myndigheter för uppehållstillstånd

Kanske försöka få tag i andra amerikaner eller briter

sample content of Konsten att höra hjärtslag

- [read online Everything Changes: A Novel pdf, azw \(kindle\)](#)
- [read Phantom Horse \(The Saddle Club, Book 59\) pdf, azw \(kindle\)](#)
- [read online The Oxford Handbook of Depression and Comorbidity \(Oxford Library of Psychology\)](#)
- [download Reciprocal Frame Architecture](#)
- [download online Starplex](#)

- <http://ramazotti.ru/library/Lost-Light--Harry-Bosch--Book-9-.pdf>
- <http://www.1973vision.com/?library/Phantom-Horse--The-Saddle-Club--Book-59-.pdf>
- <http://fortune-touko.com/library/The-Oxford-Handbook-of-Depression-and-Comorbidity--Oxford-Library-of-Psychology-.pdf>
- <http://www.1973vision.com/?library/Intuition-of-the-Instant--Northwestern-University-Studies-in-Phenomenology---Existential-Philosophy-.pdf>
- <http://berttrotman.com/library/Poser--My-Life-in-Twenty-three-Yoga-Poses.pdf>